

UNIVERZITNÍ OBOR „INFORMAČNÍ STUDIA A KNIHOVNICTVÍ“ ZEVNITŘ VYBRANÉ PROBLÉMY

Jiří Cejpek
ÚISK FF UK, Praha
Jiri.Cejpek@ff.cuni.cz

Od roku 1990 vyšla řada článků v odborných knihovnických a informačních časopisech, statí ve sbornících a konferenčních materiálech o vysokoškolském vzdělání v oboru, který je dnes v nomenklatuře studijních oborů zařazen pod kódovým označením 7201 pod názvem „Informační studia a knihovnictví“. Většina těchto příspěvků se dosud věnovala spíše kvantitativnímu rozvoji jednotlivých univerzitních pracovišť, jejich vybavení především výpočetní a telekomunikační technikou, změnám profilu absolventů, jejich uplatnění v praxi apod. Méně se však zabývala vztahem učitelů a studentů, postavením oboru na jeho mateřských fakultách, prestiží a autoritou oboru v knihovnách a na dalších pracovištích, kde absolventi hledají své uplatnění, celkovou koncepcí studia atd. Jde o otázky na první pohled sice méně zjevné, avšak rozhodující o úspěšnosti či neúspěšnosti oboru, o jeho kvalitě.

Mám jisté oprávnění k tomu, abych se pokusil pohlédnout „zevnitř“ na stav těchto pracovišť. Kromě působení na svém mateřském pracovišti – v Ústavu informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy – jsem téměř 10 let působil v Ústavu bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě a nyní už třetí rok přednáším v kabinetu knihovnictví Ústavu české literatury a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Všude tam se zmíněný studijní obor postupně realizoval. Mohu se tedy pokusit porovnávat a zevšeobecňovat.

Pokud se budu vyjadřovat kriticky, nehodlám spojovat tuto kritiku s konkrétními jmény vyučujících. Velmi bych uvítal, kdyby mé poznámky k vybraným aktuálním problémům vysokoškolského vzdělání v oboru „Informační studia a knihovnictví“ vyvolaly diskusi.

Tento příspěvek volně navazuje na můj článek „Tři sondy do padesátiletého vývoje studijního oboru Informační studia a knihovnictví“ uveřejněný v revue Národní knihovna (roč. 2000, č. 4, s. 135–146), zejména pak na kapitulu 3. Quo vadis universitas, která se zabývá zásadními trendy vývoje vysokých škol v demokratických zemích.

Vysokoškolské studijní programy jakéhokoli studijního oboru tvoří pouze předpoklad studia, o jehož skutečné kvalitě rozhoduje teprve jejich realizace ve výuce. A ta je především dána individualitou a kvalitou vyučujících. To plně platí i o studijním programu „Informační studia a knihovnictví“.

Zatímco dnešní střední a starší generace, ať si to připouští či nikoli, je stále ještě více či méně poznamenána životem v totalitním režimu, generace, do níž patří i vysokoškoláci prezenčního studia, je výrazně jiná. Změny, pravda, nejsou vždy pozitivní: objevují se u ní ve větší míře než v minulosti lákadla nejrůznějších návykových látek, část této mládeže se zhlédla v masmediálním nási-

lí a bulvarizaci sdělovacích prostředků, těžce se vyrovnává se stále častějším rozpadem rodin, obtížně hledá své etické zakotvení v současném postmoderním a globalizujícím se světě, který nabízí dříve nevídanou pestrost nejrůznějších světonázorových a náboženských proudů.

Nicméně ta část dnešní mládeže, ve věku kolem 20 let, která úspěšně prošla byť velmi nedokonalými a problematickými přijímacími procedurami a byla přijata na vysoké školy, se učí využívat (někdy ovšem i zneužívat) akademické svobody a prostředí postupně se u nás prosazující demokracie. Zpravidla netrpí dvojí morálkou, jako tomu často bylo v totalitním státě, je otevřenější, upřímnější, kritičtější, ochotná diskutovat o svých názorech a postojích. Zejména ti, kdo využívají možnosti cestovat a porovnávat různé kultury, jsou znalejší a zralejší, než byli jejich předchůdci.

Přetrvávají potíže našich studentů s osvojováním si vysokoškolského způsobu studia. Vinu za to nese především celý dosavadní systém výuky na základních a středních školách. Mnohé se již v tomto ohledu zlepšilo, zejména v tzv. alternativním školství, ale vyježděné koleje zanechaly na tomto úseku příliš hluboké stopy. Po desítky let přicházeli na pedagogické fakulty v důsledku celkového zanedbávání školství a školské politiky převážně podprůměrní absolventi středních škol a ti, kteří se vypracovali v dobré odborníky, často kvůli platům a malé prestiži učitelského povolání odcházeli na lépe placená místa s větší prestiží. Tento vývoj školské politiky však, bohužel, zčásti pokračoval i po tzv. sametové revoluci a přetrvává dodnes. Přes proklamativní prohlášení všech polistopadových vlád o tom, že investice do vzdělání je nejlepší dlouhodobou investicí, bylo v tomto ohledu mnoho promarněno.

Vinu na tom však nesou i učitelé vysokých škol, z nichž mnozí se nesnaží tento stav radikálně změnit.

Především jde o povahu vysokoškolského studia. To spočívá zásadně v **samostatném studiu**. V podstatě jde o to, aby vysokoškolák od počátku svého studia na vysoké škole cítil odpovědnost za svůj další odborný vývoj, za zdokonalování své osobnosti. Studijní programy mu k tomu poskytují jen velmi všeobecný rámec. Tyto programy zpravidla zahrnují nejen předměty povinné, ale také povinné výběrové. Z nich si student musí vybrat stanovený počet.

Domnívám se, že na žádném z uvedených pracovišť není tato zásada samostatného studia zcela naplněna. Nicméně lze najít i dobré příklady, které jsou hodny následování a rozšíření.

S povinně výběrovými přednáškami a semináři má velmi dobré dlouholeté zkušenosti pražský ústav, který vypisuje na počátku každého semestru i více než 15 takových předmětů. Tyto přednášky a semináře jsou zároveň výrazem jisté úspěšnosti či neúspěšnosti učitelů, i když počet přihlášených studentů nemusí vždy svědčit o kvalitě příslušné výuky, ale třeba také o tom, že vypsané téma je příliš speciální či úzké nebo naopak pro studenty mimořádně atraktivní. Povinné výběrové předměty také umožňují, aby studentům předali své znalosti a zkušenosti odborníci z praxe. V první polovině 90. let se mezi těmito povinně výběrovými předměty pražského ústavu objevovaly také přednášky a semináře jiných pedagogických pracovišť Filozofické fakulty, dalších fakult Univerzity Karlovy a dokonce výjimečně i jiných pražských univerzit a vysokých škol. Šlo pochopitelně o předměty obsahově související s oborem „Informační studia a knihovnictví“. Vedení ústavu muselo předem s příslušnými

pedagogy tuto možnost dohodnout. Kooperace s jinými pracovišti může být sice pro studenty obohacující, pro druhou stranu je ale jak organizačně, tak z hlediska přípravy rozvrhu velmi náročná.

Studenti oboru „Informační studia a knihovnictví“ zatím spíše výjimečně navštěvují z vlastní iniciativy přednášky a semináře učitelů jiných oborů, aby tak určitým směrem rozšířili svůj odborný rozhled.

Možnost volby poskytuje také tzv. **bloková výuka**, která je zpravidla soustředěna do kratšího časového úseku, než je semestr. V ní lze např. využít pobytu špičkových zahraničních odborníků. Takovou čtrnáctidenní blokovou výuku ve formě semináře např. konal v jarním semestru loňského akademického roku (2002/03) na brněnském pracovišti prof. Andrew Lass, kulturní a sociální antropolog z Mount Holyoke College ve státě Massachusetts (USA). Seminář probíhal s nevelkou skupinou brněnských studentů pod názvem „Informace, technologie a lepidlo života“. Na závěr tohoto velmi inspirativního diskusního semináře studenti vypracovali seminární práci, přednesli referáty a získali příslušné kredity.

Zahraníční odborníci jsou ovšem na všech třech pracovištích také zváni, aby proslovili jen jednotlivou přednášku ukončenou diskusí.

K možnostem volby patří také volba tématu **diplomové práce**, ovšem především z periodicky obnovovaného seznamu námětů těchto prací. Student však často přichází i s vlastním návrhem, který může být přijat, shledá-li příslušný pedagog, že jde o téma vhodné a únosné.

Avšak největší možnost volby poskytuje každému studentovi **výběr a studium odborné literatury, elektronických zdrojů a také využívání naučných programů masmédií, videa, CD-ROM, DVD apod.** Naštěstí minula již doba, kdy i k vysokoškolskému studiu často stačila pouze skripta či jiný učební text. K řadě předmětů mají sice studenti v sylabech předepsanou povinnou literaturu, vedle ní však také stále aktualizovaný soupis doporučené literatury.

V této souvislosti je třeba se zmínit o **úloze vysokoškolských učitelů a jejich výuky**. Podle mého názoru hrají přednášky ve vztahu ke studentům sice velmi významnou, ale přitom především orientační, podněcující a usměrňující úlohu. Semináře jsou pak diskusními fóry pro tříbení názorů, v nichž učitel opět hraje spíše roli moderátora a konzultanta. Kvalitní učitel v nich nikdy neodmítá žádný nesouhlasný názor, je-li opřen o věcné a přesvědčivé argumenty.

Na vyšším stupni poznání se vracíme k pedagogické praxi, běžné na Filozofické fakultě např. v době první republiky a pak ještě těsně po druhé světové válce, kdy přední vysokoškolští specialisté rezignovali na přednesení celé látky příslušného předmětu a soustředili se jen na jeden jeho úsek, který jim umožnil probrat tento úsek do hloubky a předvést tak nejen znalosti, ale i metody, jakými k nim dospěli. Navíc tento způsob výkladu nutí studenty, aby si zbytek prostudovali z dostupných pramenů sami. Eliminuje nešvar, kdy základní pomůckou pro přípravu na zkoušku jsou poznámky pořizované na přednáškách, a co je ještě horší, případné kopírování těchto poznámek pro ty, kteří se přednášek nezúčastní. Tento způsob přípravy na zkoušky je navíc poznamenán tím, že mnozí studenti si do příchodu na vysokou školu neosvojili racionální způsob konspektování a efektivního učení.

Jsem přesvědčen také o tom, že **vysokoškolský učitel má přednášet převážně výsledky své vlastní vě-**

decké, odborné a výzkumné práce, popř. zevšeobecněné zkušenosti z vlastní praxe. Na základě vlastních poznatků se ovšem obávám, že takovéto způsoby výuky jsou na třech univerzitních pracovištích zajišťujících studijní obor „Informační studia a knihovnictví“ zatím spíše výjimkou než pravidlem.

Je známo, že celé naše školství stále ještě trpí jedním neduhem, který zčásti přechází i do vysokého školství. Jde o **neúměrný důraz na fakta při přehlížení širších souvislostí jednotlivých jevů a faktů.** Inspirativní je zkušenost s reformou 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, kterou po svém nástupu do funkce děkana v roce 1990 zavedl prof. Cyril Höschl.

„Účelem jakéhokoli vzdělávání není ani tak předat souhrn faktů,“ píše tento lékař psychiatr, „které si může najít každý na internetu nebo v knihách, ale spíš předat postoje, dovednosti a způsob myšlení. Ukázalo se, že mnozí absolventi lékařských fakult ve střední Evropě měli sice obrovské znalosti, ale v konkrétní situaci s pacientem byli bezradní... Další věc jsou postoje, které zahrnují nejen vztah k sobě samému, ke kolegům a pacientům, ale do jisté míry i způsob myšlení, zpracovávání konfliktů, vyrovnávání se s náročnými životními situacemi, kterých lékařské povolání přináší řadu každý den.“

K vlastní reformě pak prof. Höschl napsal: *„Chtěli jsme přenést důraz ze znalostí na dovednosti a postoje, což znamenalo přeorat celou výuku a uspořádat různé oblasti tak, aby hned od počátku dávaly medicům smysl vcelku. Třeba sval: nejdříve se probral v anatomii, v biochemii se medicí dozvěděli, proč se stahuje, v neurologii, jak je inervován, v chirurgii, jak se sešívají natřžené svaly... než se student dostal od jednoho k druhému, tak to předcházející zapomněl. V integrovaném curriculum se vše učí najednou, přičemž se sice nesmírně zvýšil objem látky, takže to přivádí studenty k zoufalství, ale na druhou stranu jim to dává mnohem dříve smysl jako celek a nakonec si vše mnohem lépe uchovávají v paměti.“⁽¹⁾*

Jsem přesvědčen, že obdobnou reformou bude muset projít kromě řady dalších univerzitních oborů také obor „Informační studia a knihovnictví“. Jako mnoho jiných oborů (týká se to i zmíněného studia lékařského) lze v oboru „Informační studia a knihovnictví“ rozoznat dvě složky: tou první je **složka technologicko-metodická a technicko-normativní.** Předměty tohoto charakteru odpovídají na otázky pomoci čeho, jak a podle jakých technických norem a pravidel v knihovnách a informačních institucích a na informačních pracovištích různých typů aktuálně postupovat. Je to vrstva, kterou v žargonu nazýváme knihovnicko-informačním „řemeslem“. Dnes k němu také náleží počítačová gramotnost, kterou si ovšem většina studentů osvojuje na všeobecné úrovni již na nižších stupních vzdělání. Stejně jako v přípravě na lékařské povolání je nutno tuto vrstvu v oboru „Informační studia a knihovnictví“ perfektně zvládnout.

Od této první vrstvy studia je však nutno, **a to již od samého začátku studia,** přejít k druhé vrstvě univerzitního vzdělání, která poukazuje na širší souvislosti tohoto „řemesla“ a klade si **otázky týkající se podstaty a smyslu** činnosti, v jejímž průběhu se zprostředkují znakově zaznamenané znalosti, zkušenosti, příběhy a globální rozptýlených elektronických zdrojů (viz dále). Přitom by nemělo jít jen o zvláštní předměty, do této druhé vrstvy by měly vyústit všechny předměty. **Jsem rozhodně proti**

tomu, aby bakalářské studium obsahovalo pouze první vrstvu a magisterské pak převážně vrstvu druhou. Např. výklad selekčních jazyků by neměl zahrnout pouze výčet typů a druhů selekčních jazyků, jež byly a jsou dnes používány v knihovnicko-informační praxi. Měl by vyústit v objasnění podstaty a smyslu jejich používání, hranic daných mj. našimi dosavadními znalostmi přirozeného jazyka, od něhož jsou selekční jazyky jako jazyky umělé odvozovány. Kritéria hodnocení selekčních jazyků by bylo třeba mj. vyvozovat od našich dosavadních poznatků o způsobech a hranicích našeho poznávání atd.

U všech nástrojů a prostředků, jež se používají ve zprostředkovatelské knihovnicko-informační činnosti, je nutno neustále zdůrazňovat jejich ambivalenci. Např. ve výkladu o internetu se nelze zabývat pouze jeho skvělými možnostmi přístupu k informačním zdrojům. Je nutno objasnit, že používání tohoto média, založeného na téměř absolutní svobodě autorské a uživatelské, by mělo být podepřeno jistou odpovědností uživatelů, že absolutní svoboda bez odpovídající etické odpovědnosti se snadno zvrhne v nesvobodu a začne škodit.

Zastoupení této druhé vrstvy v oboru „Informační studia a knihovnictví“ je naprosto nezbytné k tomu, aby jeho absolventi i v budoucnu dovedli hodnotit informačně komunikační procesy ve společnosti, instituce, prostředky a nástroje, které je budou zabezpečovat, nově vycházející dokumenty a elektronické zdroje apod. Toho ovšem nelze dosáhnout bez „ukotvení“ informační vědy ve filozofii a v takových sociálních a humanitních vědách, jako jsou např. sociologie, psychologie, kognitivní věda, právo, ekonomie, ekologie, ve strategii trvale udržitelného života atd.

Tato druhá vrstva zatím není na žádném ze tří pracovišť oboru dostatečně zastoupena a není v dostatečné míře propojena s první vrstvou.

Přicházíme k tomu, co se odborně nazývá **kontrolou studia**. Ze své dlouholeté pedagogické praxe musím potvrdit, že je to jak pro učitele, tak pochopitelně i pro studenty velmi náročný úsek. Po listopadu 1989 byla u některých předmětů oboru obnovena forma, která se označuje jako kolokvium, což znamená rozpravu. Domnívám se, že obnovení této formy je příznačné, neboť i do ostatních forem zkoušek proniká ve větší míře dialog. Z tohoto hlediska se ovšem i někteří učitelé našeho oboru dopouštějí při zkoušení znalostí dvou extrémů: ten první spočívá v tom, že položí otázku a nechají studenta bez pomoci dílčích otázek hovořit, neopravují ho, nekladou mu dodatečné otázky, jen na závěr mu sdělí hodnotící známku. Častější je však druhý extrém, kdy učitel studenta nenechá při zkoušce souvisle hovořit, doslova ho nepustí ke slovu, neustále ho přerušuje, takže to nakonec vypadá tak, že jde spíše o prezentaci učitele než o znalostní výkon studenta. Také na tomto úseku by měl být učitel studentovi spíše partnerem. Přitom je ovšem učitel vybaven určitou pravomocí, jejímž konečným smyslem je dosáhnout vysokého stupně odbornosti studentů. Řada studentů si na mnohých českých vysokých školách a fakultách zejména v poslední době stěžuje na aroganci některých učitelů. Ta patří do kategorie arogance moci. Jde o velmi nezdravý jev, který by bylo třeba zcela vymýtit. Nemyslím, že by byl tento jev příliš rozšířen v našem oboru. Slušnost a vzájemný respekt je základem přirozené autority, o niž by přece každému vysokoškolskému učiteli mělo především jít. Jeho práci je třeba chápat, stejně jako činnost lékaře, jako službu, kterou je třeba konat s **laskavou náročností**.

V této souvislosti bych se ještě rád zmínil o **stupnici hodnocení**, která je dnes na uvedených třech univerzitních pracovištích rozdílná. Zatímco v Praze a v Opavě zůstává u zkoušek a klasifikovaných zápočtů v platnosti dosavadní čtyřhodnotová klasifikační stupnice (výborně, velmi dobře, dobře, neprospěl), Masarykova univerzita v Brně zavedla u dílčích zkoušek podle zásad European Credit Transfer System (ECTS) šestihodnotovou klasifikační stupnici se stupni výborně, výborně minus, velmi dobře, velmi dobře minus, dobře, nevyhovující s označeními A–F a s hodnotami 1–4. Zkušební učitelé jistě potvrdí, že tato bohatší stupnice mnohem lépe vyhovuje nárokům na klasifikaci a měla by být zavedena v celém našem vysokém školství.

Pražský Ústav informačních studií a knihovnictví vznikl před 53 lety jako univerzitní pracoviště, jehož hlavním posláním bylo připravovat své absolventy pro vedoucí a klíčová místa v knihovnách nejrůznějších typů. Tato koncepce se postupně měnila v důsledku vzniku a vývoje nejrůznějších informačních pracovišť a jejich sítí. Pracoviště, které se až do roku 1967 nazývalo katedrou knihovnictví, reagovalo na tyto změny trojí změnou svého názvu: od roku 1967 se stalo katedrou knihovnictví a vědeckých informací, od roku 1973 katedrou vědeckých informací a knihovnictví a od roku 1993 Ústavem informačních studií a knihovnictví.

Po roce 1990 se zhroutilá státem řízená jednotná soustava VTEI v čele s mohutným Ústředím VTEI. Současně došlo k masivnímu zavádění informačních technologií do knihoven, z nichž mnohé, zejména ty se specializovanými fondy a službami, převzaly funkce bývalých informačních středisek a dokonce se tak četné z nich přejmenovaly (informační centra, knihovnicko-informační centra apod.), ačkoli jde v podstatě o odborné (specializované) knihovny (special libraries). I když knihovnictví jako celek a v jeho rámci zejména knihovny poskytující veřejné knihovnické a informační služby prodělávalo od r.1990 značný rozvoj, jeho klíčový úsek – služby – trpí četnými nedostatky zvláště proto, že na tomto úseku pracuje nízký počet vysokoškolsky vzdělaných odborníků. Příčina tohoto stavu spočívá v relativně nízkých platech, v nedostatečném ohodnocení těchto míst, jež jsou velmi významná zvláště pro mimoškolské vzdělání a celoživotní vzdělání, neboli úseky mimořádně důležité na cestě ke vzdělanostní společnosti. Důsledek tohoto stavu se projevuje v tom, že absolventi studijního oboru „Informační studia a knihovnictví“ si přednostně vybírají lépe placená místa ve firmách. Jsou to často ti nejschopnější, kteří by mohli kvalitu práce v knihovnách výrazně změnit. Postoj státu a dnes také samosprávných orgánů je v tomto ohledu (obdobně jako ve školství a na mnohých úsecích kultury) vyděračský. Spoléhá na nadšení knihovníků, které sice hraje v této profesi značnou úlohu, ale nelze na ně spoléhat bezvýhradně. Aby se zvýšila kvalita služeb v knihovnách, je naprosto nezbytné spojit entuziasmus s vysokým stupněm odborného vzdělání a širokým rozhledem. Jinak hrozí nebezpečí, že nedostatečně vzdělaný knihovník se spokojí s razítkem, které případně zamění za počítač.

Jediné řešení vidím v tom, že klíčová místa vedoucích a ve službách knihoven budou honorována vysokoškolskými platy a že titul knihovník bude označením profese knihovníka s uvedenými předpoklady, jako je tomu v mnoha demokratických zemích na světě.

K tomu je ještě třeba dodat, že takovéto a obdobné potíže, s nimiž se už léta potýká pražské pracoviště, lze

předpokládat i u pracoviště brněnského, které bylo rekonstruováno před 3 lety a které teprve nyní začínají opouštět první absolventi prezenčního studia. V menší míře je možno tyto potíže očekávat i u bakalářského studia v Opavě.

Za nejzávažnější koncepční problém univerzitního oboru „Informační studia a knihovnictví“ považují **vymezení jeho předmětu**. K této otázce jsem se však již vyjádřil ve svém vystoupení²⁾ na odborném semináři „Terminologie knihovni a informační vědy v ČR a SR. Současný stav, vývojové trendy, praktická řešení“, který se konal v Brně 14. října 2003.

Celkově se však domnívám, že se vývoj oboru „Informační studia a knihovnictví“ opožďuje za vývojem informační vědy, jestliže jeho studijní programy

- lpí na výuce technologických procesů, normativů a metodik, aniž by dostatečně přihlížely k důsledkům jejich používání na psychiku uživatelů a na strukturu a životní styl společnosti,
- nezařazují informační vědu jako svou organickou součást a teoretický základ studia, která by v nich netvořila zvláštní předmět, ale prolínala by celým studijním oborem,
- nedoceňují úlohu knihoven poskytujících veřejné informační a knihovnické služby jako veřejnoprávní instituce se všemi atributy, které z tohoto pojetí vyplývají.

Závěry

Přesto, že univerzitní obor „Informační studia a knihovnictví“ prodělává od počátku 90. let téměř nepřetržitý kvantitativní a kvalitativní růst, trpí stále četnými nedostatky. Přitom jde nejen o vnitřní neduhy tří univerzitních pracovišť, která tento studijní obor realizují, ale také o nedostatky institucí, kam absolventi tohoto oboru odcházejí, a nedostatky celého českého vysokého školství.

Ještě se plně nevzilo samostatné studium studentů pod vedením vysokoškolských učitelů. V porovnání

s rigidními učebními programy v době totalitního režimu ovšem došlo ke značnému rozvolnění studia, a tím rovněž ke zvýšení míry odpovědnosti studentů za vlastní studium a jejich následné uplatnění v praxi. Pro další nezbytné zvýšení této odpovědnosti studentů za sebe sama však ještě zůstává značný prostor.

Ve studiu oboru se stále ve větší či menší míře klade důraz na faktografické znalosti na úkor schopnosti kritického myšlení v širších souvislostech. Nové promyšlení studijního programu zejména z tohoto hlediska zůstává stálým úkolem všech tří pracovišť. Navíc to vyžaduje velmi rychlý rozvoj oboru v praxi.

Je stále co zlepšovat ve vztahu učitele a studenta, a to zvláště v procesu kontroly studia.

Všechna tři pracoviště zatím nebyla schopna společně jednoznačně vyřešit otázku koncepčního vymezení oboru „Informační studia a knihovnictví“ a jeho teoretického jádra. Podle mého názoru by se tímto teoretickým jádrem studia mělo stát užší pojetí informační vědy zakotvené ve filozofii a humanitních a sociálních vědách.

O přetrvávajících nedostatcích by byla velmi žádoucí diskuse širší veřejnosti. Neboť jaký bude tento studijní obor v budoucnosti, takový bude do značné míry i v praxi.

Lze konstatovat, že v době odevzdání tohoto příspěvku do revue Národní knihovna bylo možno v daném směru pozorovat začátek nového úsilí o celkovou přestavbu studia na všech třech pracovištích. Budoucnost ukáže, zda toto úsilí přinese žádoucí změny.

Literatura a poznámky:

- 1) VOJTÍŠKOVÁ, Z. Koučem na hřišti; dirigentem, který řídí orchestr. *Týdeník rozhlas*, 2003, roč. 13, č. 39, s. 5.
- 2) viz CEJPEK, J. Vymezení oboru knihovnictví a informační věda pro potřeby dalšího rozvoje TDKIV. *Národní knihovna*, 2003, roč. 14, č. 4, s. 229–233.

POČTY STUDENTŮ STUDIJNÍHO OBORU 7201 „INFORMAČNÍ STUDIA A KNIHOVNICTVÍ“ V ČESKÉ REPUBLICE

stav k 1. 10. 2003

Pracoviště	Studijní programy	Počty studentů			
		Prezenční	Kombinované	Prez a komb. celkem	Na pracovišti celkem
Ústav informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze	bakalářský (B 7201)	66	0	66	379
	magisterský (M 7201) (včetně magisterského navazujícího)	212	61	273	
	doktorský (N 7201)	6	34	40	
Kabinet knihovnictví Ústavu české literatury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně	bakalářský (B 7201)	86	58	144	272
	magisterský (M 7201) (včetně magisterského navazujícího)	70	58	128	
Ústav bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě	bakalářský (B 7201)	105	70	175	175
<i>V České republice celkem</i>					826